

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ
ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р

м. Київ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2026

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професорка.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професорка;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцентка;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професорка;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2026. – 337 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) висвітлено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: хімічну й біологічну безпеку, якість повітря, води та харчових продуктів, вплив шуму, мікропластику, пестицидів і воєнних чинників на здоров'я населення. Основний акцент зосереджено на міждисциплінарному підході до оцінки ризиків, профілактики захворювань, розвитку кадрового потенціалу, гармонізації національних практик із європейськими стратегіями та післявоєнного відновлення України.

УДК _613+574]:061.3

Електронна версія збірника містить додаткові публікації, що з технічних причин не увійшли до друкованого примірника.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове.

© НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця

дні в обох випадках, мала яскравий зелений паросток, який на 5 день був 7 см заввишки, не було помітно підгнивань або всихаючих листків, коренева система була розгалуженою.

Висновки. Визначено екологічний та гігієнічний вплив приладу на ґрунт з відібраних ділянок, що виявився цілком безпечним і позитивним, порівняно з результатами, зроблено висновки. Проведене дослідження показало, що стан ґрунту – важливий аспект у вирощуванні рослин, які вживаються людиною, швидкості проростання та якості росту як під час війни, так і в післявоєнний період, а новітній пристрій – ефективний метод своєчасного виявлення та корекції відмінностей, він дозволяє точно виміряти, оцінити ризики та гарантувати безпечне застосування у сільському господарстві, гігієнічному і екологічному моніторингу завдяки своєму складу, що не шкодить ґрунту та його екосистемі, дозволяє забезпечити нормальне функціонування ґрунту як окремої екосистеми та посприяти екологічному відновленню на територіях, де проводились воєнні дії.

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ПОШИРЕНOSTІ ДИТЯЧОГО ОЖИРІННЯ

Павлусик І.С., Грузєва Т.С.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,

Актуальність. Актуальність дослідження поширеності дитячого ожиріння зумовлена стійкою тенденцією до зростання його частоти в більшості країн світу, що розглядається як одна з провідних медико-соціальних проблем сучасності. За даними ВООЗ, надмірна маса тіла в дитячому віці асоціюється з підвищеним ризиком розвитку серцево-судинних, ендокринних і метаболічних захворювань у дорослому житті. Вивчення масштабів і регіональних особливостей поширеності дитячого ожиріння є необхідною передумовою для розроблення ефективних профілактичних програм і формування політики громадського здоров'я.

Матеріали та методи. Здійснено аналіз даних шостого раунду Європейської ініціативи ВООЗ з епіднагляду за дитячим ожирінням (COSI), у 2022–2024 рр. про поширеність ожиріння серед дитячого населення в країнах Європейського регіону ВООЗ. Дані цього дослідження Європейської ініціативи ВООЗ охопили 470 тис. дітей віком 7-9 років у 37 країнах Європи.

Результати. Аналіз даних свідчить, що поширеність надмірної маси тіла серед дітей початкової школи становила в Україні 22% при середньому значенні в регіоні 25%. Аналогічні за величиною показники реєструвалися в Люксембурзі та Латвії, а дещо більші (23%) – в Нідерландах, Туреччині, дещо менші (21%) – в Чехії. Найвищі рівні показника поширеності надмірної маси тіла серед 7-9 річних дітей було виявлено на Кіпрі (42%), в Італії (37%), Греції (37%), Хорватії (36%), Мальті (35%) та Іспанії (34%). Водночас, найнижчі показники поширеності цього показника встановлено в Таджикистані (6%), Узбекистані (9%), Туркменістані (11%), Киргизстані (13%).

Стосовно поширеності ожиріння серед дітей 7-9 років, то в Україні цей показник становив 8%, як і у Франції та Люксембурзі. Середній в Регіоні показник досягнув 11%. Найнижчі показники поширеності ожиріння серед дітей початкової школи було виявлено в Таджикистані (1%), Узбекистані (3%), Туркменістані (3%), Киргизстані (3%). Відносно невисокими ці показники були також в Данії (6%), Нідерландах (6%), Казахстані (6%), Норвегії (7%), Ізраїлі (7%), Молдові (7%).

Статистичні дані вказують на те, що кожна четверта дитина віком 7-9 років в країнах-учасницях дослідження мала надмірну масу тіла, включаючи ожиріння. Відмінності в поширеності надмірної маси тіла варіювали в широких межах від 9 до 42%, а різниця поширеність ожиріння серед дітей коливалася від 3 до 20%.

Гендерні відмінності свідчать про більшу поширеність надмірної маси тіла та ожиріння серед хлопчиків, ніж серед дівчаток.

Відносно поширеними були нездорові звички харчування, на що вказує відсутність в щоденному раціоні свіжих фруктів у 54% дітей та свіжих овочів у

68% дітей. Водночас, більше трьох днів на тиждень 16% дітей вживали солоні закуски, 41% - солодощі та 29% дітей - безалкогольні напої.

Понад 50% дітей у країнах-учасницях добиралися до школи пішки, на велосипеді чи ковзанах. Усі діти мали достатню фізичну активність, активно розважалися принаймні одну годину на день.

В Україні понад половину дітей 7-9 років щодня споживали свіжі фрукти (55,3%), проте лише 41,4% мали в щоденному раціоні овочі. Звертає на себе увагу щоденне споживання дітьми солодких сніків (17,7%), чи більшість днів тижня (24,2%). Щодня пили безалкогольні напої 20% дітей. Негативною практикою є проведення значного часу перед телеекраном, на що вказали 54,4% дітей, які витрачали на це 2 години в день впродовж тижня. Практично всі українські діти займалися фізичною активністю принаймні 1 годину на день. Ходили до школи та зі школи додому пішки чи їздили на велосипеді 61% опитаних, займалися спортом принаймні 2 години на тиждень 62% учнів 7-9 років.

Висновки. Аналіз результатів шостого раунду Європейської ініціативи ВООЗ з епіднагляду за дитячим ожирінням у 2022–2024 рр. свідчить про значну поширеність надмірної маси тіла та ожиріння серед дітей 7-9 років в країнах Європейського регіону ВООЗ, суттєві відмінності в цих показниках між окремими країнами, наявність низки чинників, які сприяють ожирінню. Виявлені особливості потребують обґрунтування та реалізації заходів протидії поширенню цього серйозного чинника ризику розвитку неінфекційних захворювань.